

ECOLOGIE

RAPPORTAGE
activiteitenplan
Veldegge-Noord
Heeten

Rapport activiteitenplan

Veldegge-Noord, Heeten

Opdrachtgever	Gemeente Raalte Zwolsestraat 16 8101 AC Raalte
Rapportnummer	21754.001
Versienummer	D1
Status	Definitief
Datum	12 juli 2024
Opsteller ¹	De heer G.J. Sieperda, MSc
Kwaliteitscontrole	De heer K. Schilderman, MSc

¹ Vrijgave

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handreiking omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers, door de publicerende instantie, verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Omgevingswet, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEGEVENS VAN DE LOCATIE EN HET GEBRUIK DOOR FLORA EN FAUNA.....	2
2.1	Locatiegegevens en huidige situatie	2
2.2	Verantwoording effectenstudie en verspreidingsinformatie.....	3
2.3	Deskundige begeleiding	4
3	VERSPREIDING VAN BESCHERMDE SOORTEN OP DE LOCATIE.....	5
3.1	Onderzoeksmethode.....	5
3.2	Onderzoeksresultaten	7
3.3	Samenvatting	16
4	VOorgenomen IngREEP OP DE LOCATIE EN ONDERBOUWING	17
4.1	Voorgenomen activiteiten en manier van uitvoering	17
4.2	Doel en belang van de activiteiten.....	18
4.3	Planning en onderbouwing van de activiteiten.....	19
4.4	Alternatieven.....	19
5	EFFECTEN VAN DE INGREET OP FLORA EN FAUNA	20
5.1	Effecten op korte termijn op beschermde soorten	20
5.2	Effecten lange termijn op gunstige staat van instandhouding	22
5.3	Schadelijke handelingen Omgevingswet.....	23
6	TE TREFFEN MAATREGELEN	25
6.1	Inleiding.....	25
6.2	Mitigerende maatregelen	25
6.3	Zorgvuldig handelen.....	27
7	SAMENVATTING	28

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Gemeente Raalte opdracht gekregen voor het uitvoeren van diverse aanvullende ecologische onderzoeken en het opstellen van een activiteitenplan in het kader van de Omgevingswet, ten behoeve van de voorgenomen uitbreiding van de woonwijk Veldegge-Noord te Heeten.

De volgende onderzoeksvragen zullen in onderhavige rapportage worden beantwoord:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig?
- Welke functie heeft het plangebied voor de soorten?
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van beschermde soorten?
- Blijft de functionaliteit van de rust- en voortplantingsplaatsen behouden?
- Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
- Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?
- Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?
- Zijn er voor de streng beschermde soorten geen meer bevredigende oplossingen?
- Welk wettelijk belang is er waardoor de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd?

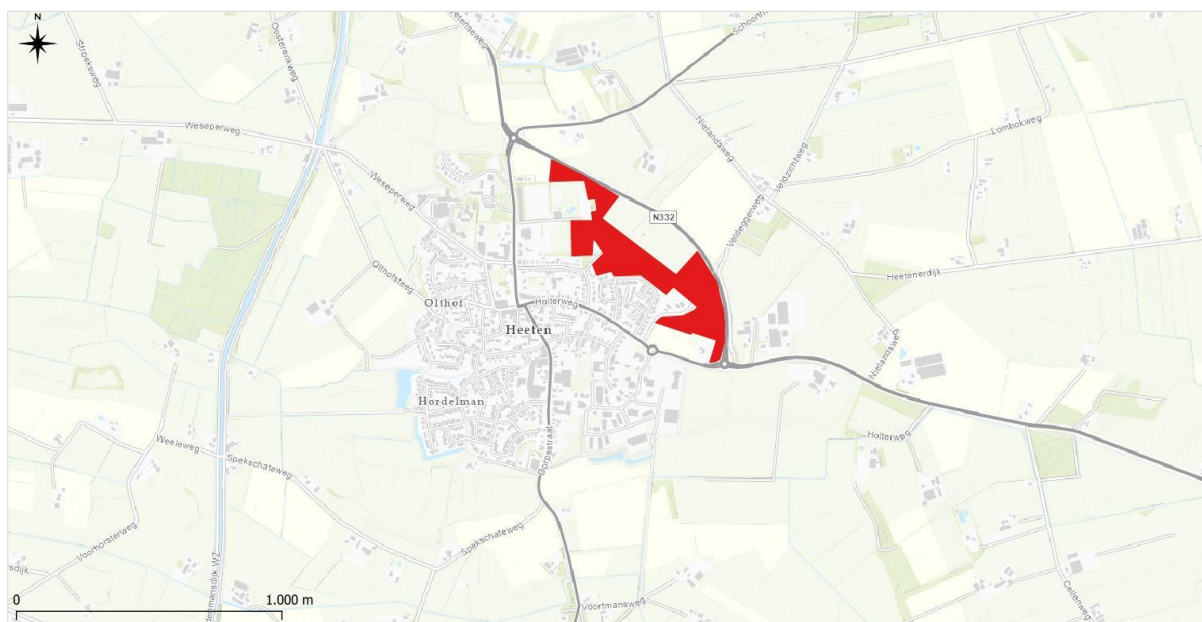
Uit de quickscan natuurwaarden, die door SAB in januari 2023 is uitgevoerd (rapportage 220357.01, d.d. 18 januari 2023) blijkt dat er op de planlocatie mogelijk beschermde functies aanwezig zijn voor de soort(groep)en vleermuizen, bunzing, wezel, steenmarter, das, egel, boomvalk, ransuil, sperwer, steenuil en kerkuil.

Econsultancy heeft daarom nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde functies van de genoemde soorten. Het onderzoek naar aanwezigheid van de steenuil is echter uitgevoerd door SAB.

2 GEGEVENS VAN DE LOCATIE EN HET GEBRUIK DOOR FLORA EN FAUNA

2.1 Locatiegegevens en huidige situatie

De onderzoekslocatie (± 11 ha) betreft enkele percelen aan de noordoostzijde van Heeten. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft enkele agrarische percelen aan de noordzijde van de woonkern Heeten. De percelen werden gedurende het onderzoek gebruikt voor maïsteelt of beweiding van schapen. Er zijn diverse houtwallen en bosschages aanwezig op de onderzoekslocatie. Aan weerszijden van de Veldeggerweg is een eikenlaan aanwezig.

Aan de noordzijde wordt de onderzoekslocatie begrenst door de N332, tevens is er een zonnepark aanwezig tussen de onderzoekslocatie en de N332. Rondom het zonnepark is een groene zone aanwezig bestaande uit kruidenrijk grasland, ruigte en een meidoornstruweelhaag. Het agrarisch landschap aan de noordzijde van de N332 wordt gekenmerkt door relatief grootschalige agrarische percelen die worden afgescheiden door houtwallen, lanen en bosschages. Aan de zuidzijde wordt de onderzoekslocatie begrenst door de nieuwbouwwijk Veldegge en een bedrijventerrein.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.5 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving. De onderzoekslocatie is ingetekend met een witte stippellijn, de planlocatie is rood gearceerd.

Figuur 2.3 Dubbele eikenlaan langs de Veldeggerweg.

Figuur 2.4 Meidoornhagen rondom zonnepark.

Figuur 2.5 Onderzoekslocatie vanaf zuidzijde.

2.2 Verantwoording effectenstudie en verspreidingsinformatie

Door SAB is in januari 2023 een quickscan natuur uitgevoerd (rapport 220357.01, d.d. 18 januari 2023). De quickscan is uitgevoerd aan de hand van een bureaustudie en een veldbezoek. Het veldbezoek is afgelegd op 7 december 2022. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat. Uit deze quickscan kwamen de volgende conclusies naar voren:

- De onderzoekslocatie maakt mogelijk onderdeel uit van het functioneel leefgebied van de huismus, kerkuil en steenuil;
- De onderzoekslocatie maakt mogelijk onderdeel uit van het functioneel leefgebied van de das;
- Op de onderzoekslocatie zijn mogelijk beschermde functies voor bunzing en wezel aanwezig;

- Op de onderzoekslocatie zijn mogelijk beschermde functies voor steenmarter aanwezig;
- Op de onderzoekslocatie is mogelijk een belangrijke vliegroute voor vleermuizen aanwezig;
- Op de onderzoekslocatie is mogelijk een jaarrond beschermde nestplaats van ransuil, boomvalk of sperwer aanwezig.

2.3 Deskundige begeleiding

De deskundige die betrokken is bij het project, betreft een ervaren ecooloog². Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

² Alle ecologen van Econsultancy hebben op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of • Zijn als ecooloog werkzaam voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of • Zetten zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties.

3 VERSPREIDING VAN BESCHERMDE SOORTEN OP DE LOCATIE

3.1 Onderzoeksmethode

Voor het onderzoek naar de **huismus** zijn tussen 1 april en 15 mei twee veldbezoeken uitgevoerd, gedurende de ochtend. Tijdens de veldbezoeken is gezocht naar roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Bij het aantreffen van roepende mannetjes mag worden aangenomen dat zich onder het betreffende dak één of meerdere nesten bevinden. Tevens is gedurende de rondes in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Behalve op de onderzoekslocatie, is ook de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid of geschiktheid van de bebouwing voor huismus. Tijdens de veldbezoeken is in het bijzonder gelet op de functie van de op de onderzoekslocatie aanwezige bosschages, houtwallen en greppels voor in de omgeving verblijvende huismussen.

De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de huismus (BIJ12, versie juni 2022).

Tabel 3.1 Overzicht veldbezoeken voor het onderzoek naar de huismus.

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
27 april 2023	10:00 - 12:00	16 °C	Onbewolkt, droog, wind ZO2
8 mei 2023	9:00 - 11:00	18 °C	Bewolkt, droog, wind ZW1

Voor het onderzoek naar **vleermuizen** zijn in de periode half april tot half oktober in totaal twee veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functie vliegroute voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het protocol heeft tot doel het belang van de functie van onderzoekslocatie voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten.

Het totaal aantal veldbezoeken is vastgesteld op basis van de grootte van de onderzoekslocatie, uitgaande van twee waarnemers per veldronde. Verwacht wordt dat met twee bezoeken omtrent deze soortgroep voldoende zekerheid is verkregen over de functie van de onderzoekslocatie.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson D240x of Elekon M batlogger). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soorten) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven. Hierbij is gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound.

Tabel 3.2 Overzicht veldbezoeken voor het onderzoek naar vleermuizen.

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
27 september 2023	19:15- 21:30	19 °C	Droog, bewolkt, wind ZO3
15 mei 2024	21:15 – 23:30	18 °C	Droog, bewolkt, wind NW2

Voor het onderzoek naar de **das** zijn drie veldbezoeken uitgevoerd waarbij de voor de das relevante delen van de onderzoekslocatie zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van dassensporen (graafsporen, foerageersporen, mestputjes, vraatsporen). Wanneer deze niet worden aangetroffen kan worden uitgesloten dat de onderzoekslocatie deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van in de omgeving verblijvende dassen.

Tabel 3.3 Overzicht veldbezoeken voor het onderzoek naar de das.

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
27 april 2023	12:00 - 14:00	16 °C	Onbewolkt, wind ZO 2
8 mei 2023	11:00 - 13:00	18 °C	Bewolkt, droog, wind ZW 1
27 september 2023	18:15 - 19:15	19 °C	Bewolkt, droog, wind ZO3

Voor het onderzoek naar de **steenmarter** is tijdens de veldbezoeken voor de overige soorten gelet op de aanwezigheid van sporen. Daarnaast worden op de delen van de onderzoekslocatie die mogelijk deel uitmaken van het functioneel leefgebied van de steenmarter gedurende 6 weken cameravallen geplaatst.

Voor het onderzoek naar **bunzing en wezel** zijn gedurende 6 weken cameravallen geplaatst op de voor deze soorten relevante delen van de onderzoekslocatie. Aanvullend wordt een leefgebiedsanalyse uitgevoerd voor deze soorten. Omdat de afwezigheid van bunzing en wezel lastig is aan te tonen met behulp van camera-onderzoek wordt conform het kennisdocument kleine marterachtigen (BIJ12, januari 2024) en de handreiking kleine marterachtigen van de provincie Overijssel wordt op basis van een verkennend veldonderzoek en een bureauonderzoek een habitatbeoordeling uitgevoerd. Als uit deze beoordeling blijkt dat bunzing en wezel mogelijk in het plangebied aanwezig zijn, dan zal op basis hiervan een vergunning worden aangevraagd.

Op de onderzoekslocatie is één nest aangetroffen dat mogelijk in gebruik is door **boomvalk, sperwer of ransuil**. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of het nest in gebruik is door één van deze soorten en daarmee een jaarrond beschermde status heeft. Dit onderzoek bestond uit 3 veldbezoeken die in het voorjaar en het begin van de zomer zijn uitgevoerd. Tijdens de veldbezoeken is het nest geobserveerd totdat met voldoende zekerheid gesteld kan worden of het nest in gebruik is door één van genoemde soorten.

Tabel 3.4 Overzicht veldbezoeken voor onderzoek naar mogelijke nestplaats boomvalk, ransuil en sperwer.

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
27 april 2023	12:00 - 14:00	16 °C	Onbewolkt, wind ZO 2
8 mei 2023	11:00 - 13:00	18 °C	Bewolkt, droog, wind ZW 1
1 juni 2023	10:15 - 11:30	14 °C	Bewolkt, droog, wind NO3

Voor het onderzoek naar de **kerkuil** is navraag gedaan bij de lokale uilenwerkgroep om een beeld te krijgen van de aanwezige territoria op en in de omgeving van de onderzoekslocatie. Daarnaast is tijdens en na het onderzoek naar vleermuizen gelet op foeragerende kerkuilen op de onderzoekslocatie. Op basis van deze informatie ontstaat een goed beeld van de aanwezige territoria op en in de omgeving van de onderzoekslocatie.

Het onderzoek naar de aanwezigheid van territoria van de **steenuil** op de onderzoekslocatie is uitgevoerd door SAB (rapport 220357.02, d.d. 8 november 2023). Het onderzoek is conform het kennisdocument Steenuil (BIJ12, juli 2017) uitgevoerd. De onderzoeksresultaten worden in onderhavig rapport samengevat, voor een uitgebreide beschrijving van de methodiek en waarnemingen wordt verwezen naar het onderzoeksrapport dat is opgesteld door SAB (rapport 220357.002).

3.2 Onderzoeksresultaten

Huismus

Tijdens het onderzoek naar de huismus werden tenminste 25 huismusnesten aangetroffen in de straten ten zuiden van de onderzoekslocatie. De kolonie concentreert zich voornamelijk aan de Johannalaan, ook zijn er enkele nesten in de nieuwbouwwoningen aan de Sinterstraat aanwezig (figuur 3.2). Binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie werden tijdens beide veldbezoeken geen huismussen waargenomen. De huismussen die broeden in de kolonie aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie foerageren voornamelijk in de ruime tuinen rondom de bebouwing. Op basis van deze waarnemingen kan geconcludeerd worden dat de onderzoekslocatie geen essentieel leefgebied vormt voor de huismus. Overtredingen van de verbodsbepalingen uit de Omgevingswet ten aanzien van de huismus zijn daarmee uitgesloten.

Figuur 3.1 Huismus in een van de tuinen ten zuiden van de onderzoekslocatie.

Figuur 3.2 Huismusnesten in de omgeving van de onderzoekslocatie (gele stippen).

Vleermuizen

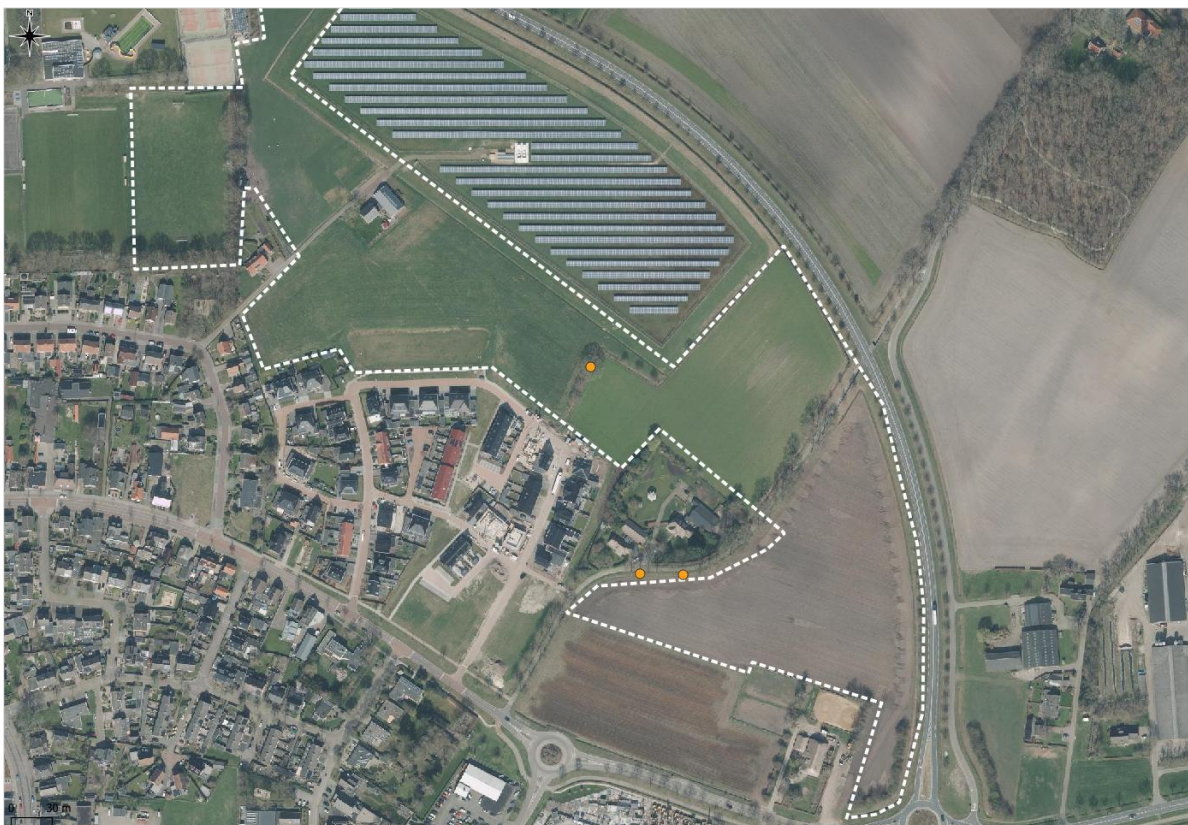
Tijdens het onderzoek naar het gebruik van de eikenlaan langs de Veldeggerweg als vliegroute voor vleermuizen werden gedurende beide bezoeken tientallen overvliegende dieren waargenomen. Het betrof uitsluitend gewone dwergvleermuizen en laatvliegers. Daarnaast werd incidenteel een foeragerende rosse vleermuis waargenomen. De tellingen van beide veldbezoeken zijn samengevat in tabel 3.5. Op basis van de resultaten van het onderzoek kan worden geconcludeerd dat de eikenlanen langs de Veldeggerweg een belangrijke functie vervullen als zijnde vliegroute voor in de woonkern van Heeten verblijvende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers. Met name de hoge aantallen die werden waargenomen op 15 mei wijzen erop dat een aanzienlijk deel van de vleermuispopulatie van Heeten gebruik maakt van deze vliegroute.

Tabel 3.5 Overzicht resultaten vliegroute-onderzoek Veldeggerweg

soort	Aantal overvliegende dieren op 27-09-2023	Aantal overvliegende dieren op 15 mei 2024
Gewone dwergvleermuis	22	81
Laatvlieger	5	11

Boomvalk, ransuil en sperwer

Gedurende het onderzoek naar het gebruik van het nest aan de Veldeggerweg zijn twee eksternesten aangetroffen in de eiken langs de Veldeggerweg. Beide nesten zijn gebouwd door hetzelfde broedpaar eksters. Het gebruik werd bevestigd door meerdere waarnemingen van territoriaal gedrag en een waarneming van een ekster die op het nest ging zitten. Behalve de twee nesten aan de Veldeggerweg werd nog een derde ekster-nest waargenomen in de grote eik aan de zuidzijde van het zonnepark. Dit nest wordt gebruikt door een tweede broedpaar eksters. De aanwezigheid van een broedplaats van boomvalk, ransuil en sperwer binnen de invloedsfeer van het planvoornemen kan worden uitgesloten.

Figuur 3.3 Aangetroffen eksternesten op de onderzoekslocatie (oranje stippen).

Das

Tijdens de 3 veldbezoeken voor het onderzoek naar de das is de gehele onderzoekslocatie afgezocht op sporen van dassen zoals graafsporen, foerageersporen, mestputjes en vraatsporen. Hierbij lag de nadruk op het zoeken naar oversteekplaatsen van dassen in de greppels rondom de onderzoekslocatie. Daarnaast zijn gedurende 12 weken cameravallen opgehangen in houtwallen op de onderzoekslocatie. Tijdens geen van de veldbezoeken werden sporen van dassen waargenomen. Tevens werden er geen dassen waargenomen op de wildcamera's. Gelet op de geïsoleerde ligging van de onderzoekslocatie tussen de N332 en de woonkern van Heeten is het zeer onwaarschijnlijk dat in de omgeving verblijvende dassen de onderzoekslocatie bereiken. Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan de aanwezigheid van de das op de onderzoekslocatie worden uitgesloten.

Steenmarter

Voor het onderzoek naar de steenmarter zijn tussen 3 augustus en 25 oktober 2023 drie wildcamera's geplaatst in houtwallen en bosschages op de onderzoekslocatie. De locaties van de wildcamera's is weergegeven in figuur 3.3. Wegens het gebrek aan resultaten is wildcamera 2 halverwege de onderzoeksperiode verplaatst van de Veldeggerweg naar de houtwal aan de zuidoostzijde van het zonnepark. Middels het camera-onderzoek zijn er meerdere waarnemingen van steenmarters verricht op camera 1 (figuur 3.4 en 3.5). Op 10 augustus werden twee jonge steenmarters waargenomen in één opname. Ook op camera 3 zijn enkele opnames van steenmarters gemaakt. Verwacht wordt dat de waargenomen steenmarters rust- en verblijfplaatsen hebben op de boerderijen aan de oostzijde van de onderzoekslocatie. Het kan echter niet worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van steenmarters aanwezig zijn op de onderzoekslocatie in de vorm van oude konijnenholen en takkenhopen. Daarom zijn aanvullend alle houtwallen, bosschages en greppels onderzocht op mogelijke verblijfplaatsen van steenmarters. Hierbij zijn diverse takkenhopen en (konijnen)holen aangetroffen (zie figuur 3.6).

Figuur 3.4 Locaties van wildcamera's.

Figuur 3.5 Steenmarter waargenomen met camera 1 op 10 augustus 2023.

Figuur 3.6 Steenmarter waargenomen op camera 1.

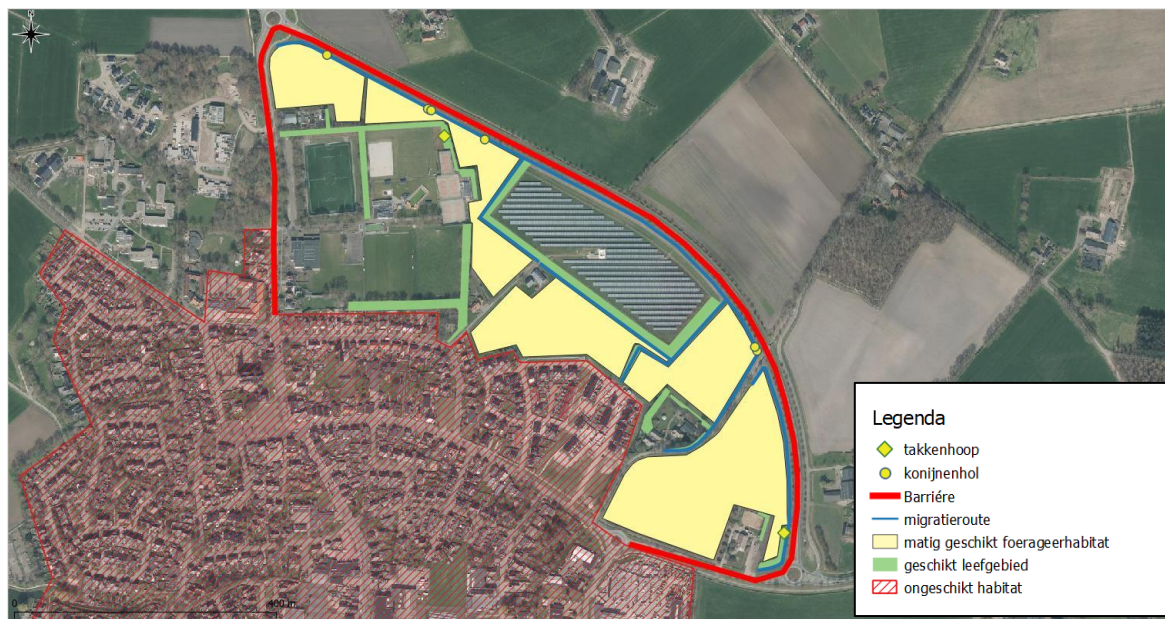
Figuur 3.7 Potentiële verblijfplaatsen in de vorm van konijnenholen (blauwe stip) en takkenhopen (groen gemarkeerd) voor de steenmarter in de omgeving van de planlocatie.

Geen van deze mogelijke verblijfplaatsen wordt echter vernield of beschadigd als gevolg van het planvoornemen. Ook worden er geen belangrijke verbindingen doorsneden als gevolg van de voorgenomen plannen. De steenmarter kan zich tevens goed handhaven in stedelijk gebied. Negatieve effecten ten aanzien van de steenmarter zijn daarom redelijkerwijs uitgesloten.

Bunzing

De bunzing stelt weinig eisen aan zijn biotoop en komt dan ook voor in een breed scala aan habitats, mits er voldoende dekking is. Deze dekking bestaat bijvoorbeeld uit houtwallen, greppels, akker- en boszomen. De grootte van het leefgebied bedraagt 8 tot 1000 hectare. De bunzing leeft in kleinschalige en afwisselende cultuurlandschappen en natuurgebieden. Een combinatie van kleine wateren en landschapselementen zoals rietzomen, ruigten, houtwallen en greppels is essentieel. Tegenwoordig wordt de bunzing ook aangetroffen in steden en dorpen met een natuurlijk karakter, zoals parken, tuinen en braakliggend terrein. De bunzing maakt nestplaatsen onder andere in houtstapels, takkenhopen, oude schuurtjes en stallen. De bunzing heeft een gevarieerd menu: konijnen, hazen, ratten, vogels, eieren, kikkers en padden.

Volgens de gegevens van de NDFF zijn er de afgelopen 5 jaar geen waarnemingen van bunzing bekend op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Ook zijn er op geen van de wildcamera's waarnemingen van deze soorten verricht. Er is binnen de onderzoekslocatie echter wel geschikt habitat aanwezig voor de soort. Ruige greppels, bermen, houtwallen, meidoornhagen en bosschages bieden voldoende dekking. De tussenliggende agrarische percelen en het zonnepark kunnen dienen als foerageergebied. Takkenhopen en konijnenhollen vormen geschikte verblijfplaatsen. Daarnaast zijn ook op de erven binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie mogelijk geschikte verblijfplaatsen aanwezig in de vorm van stenenstapels of oude schuurtjes. Gelet op de ligging van de onderzoekslocatie tussen de kern van Heeten en de N332 is er wel sprake van een barrière om de onderzoekslocatie. Met name de N332 is niet eenvoudig over te steken voor grondgebonden zoogdieren. In figuur 3.8 is een habitatanalyse van de onderzoekslocatie weergegeven voor de bunzing.

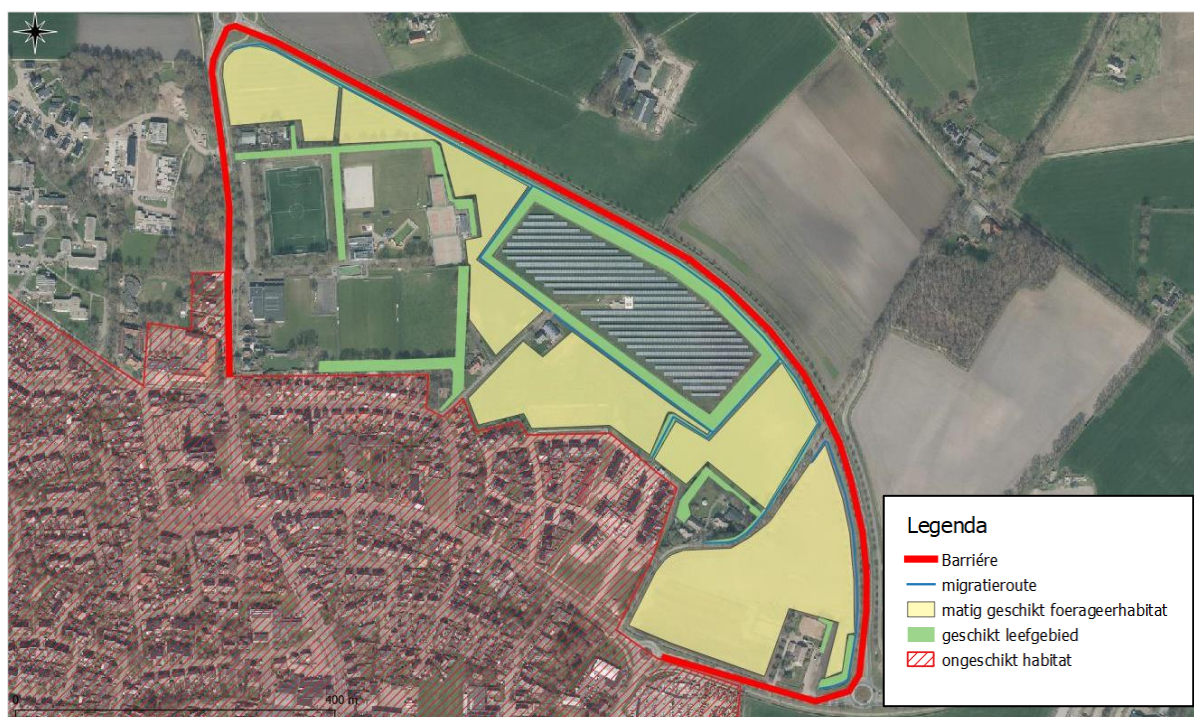
Figuur 3.8 Habitatanalyse bunzing.

Het planvoornemen leidt niet tot beschadiging of vernieling van potentiële verblijfplaatsen van de bunzing. Tevens worden geen belangrijke migratieroutes doorsneden. De agrarische percelen op de onderzoekslocatie zijn in gebruik als maïsakkers en vormen daarom slechts matig geschikt foerageerhabitat. In de omgeving is meer foerageergebied beschikbaar. Negatieve effecten ten aanzien van de bunzing zijn daarom redelijkerwijs uitgesloten.

Wezel

De wezel leeft in kleinschalige en structuurrijke landschappen met een sterke afwisseling van onder andere graslanden, ruigten, bosjes, houtwallen en rietzomen. Daarnaast zijn natuurlijke vegetatie-overgangen en terreinreliëf belangrijke habitatskenmerken voor de wezel. Dit zijn bijvoorbeeld dijken, walletjes en greppels. Daarnaast is de wezel soms ook in groenere wijken, parken en braakliggende terreinen van dorpen en steden te vinden. De territoriumgrootte ligt tussen de 1 en 25 hectare voor mannetjes en tussen de 1 en 7 hectare voor vrouwtjes. Het voedsel van de wezel bestaat uit kleine zoogdieren (vooral woelmuizen), vogels, ongewervelden en fruit.

Volgens de gegevens van de NDFF zijn er de afgelopen 5 jaar geen waarnemingen van bunzing of wezel bekend op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Ook zijn er op geen van de wildcamera's waarnemingen van deze soort verricht. De onderzoekslocatie vormt echter wel geschikt habitat. Ruige greppels, bermen, houtwallen, meidoornhagen en bosschages bieden voldoende dekking. De tussenliggende agrarische percelen en het zonnepark kunnen dienen als foerageergebied. De wezel kan gebruik maken van muizenholen die verspreid over de bosschages, houtwallen en greppels veelvuldig voorkomen. Gelet op de ligging van de onderzoekslocatie tussen de kern van Heeten en de N332 is er wel sprake van een barrière om de onderzoekslocatie. Met name de N332 is niet eenvoudig over te steken voor grondgebonden zoogdieren. In figuur 3.8 is een habitatanalyse van de onderzoekslocatie weergegeven voor de wezel.

Figuur 3.9 Habitatanalyse wezel.

Het planvoornemen leidt tot een afname van matig geschikt foerageergebied van ongeveer 6 ha. Daarnaast zal op enkele plaatsen struweel en ruigte worden verwijderd en worden enkele droge greppels gedeeltelijk gedempt. Het is niet uitgesloten dat hierbij muizenholen worden vernield of beschadigd die gebruikt kunnen worden door de wezel.

Egel

De egel komt in allerlei biotopen voor, mits er voldoende voedsel en schuilgelegenheid is. Schuilmogelijkheden voor de egel zijn struiken, bosschages, composthoopen, tuinafval, houtwallen etc. Ook in dorpen en stedelijk gebied komt de egel voor. De grootte van het leefgebied verschilt per biotoop, van enkele hectares in bosgebied tot 30 hectare in open landschappen. Egels leven van ongewervelde dieren, kleine zoogdieren en amfibieën. Ook eten ze kleine hoeveelheden plantaardig voedsel, zoals vruchten en paddenstoelen. Van november tot eind maart houdt de egel een winterslaap.

Figuur 3.10 Egel vastgelegd op wildcamera 1.

Er is geen soortspecifiek onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de egel op de planlocatie. De houtwallen, bosschages, struweelhagen en droge greppels op de onderzoekslocatie vormen geschikt habitat voor de egel. Op de wildcamera's werden ook diverse waarnemingen van egels verricht (zie figuur 3.9). Het is aanmerkelijk dat er meerdere verblijfplaatsen van de egel aanwezig zijn in de houtwallen, ruige greppels, struweelhagen en bosschages op de onderzoekslocatie. Op basis van de soortecologie en het oppervlak van de planlocatie wordt ingeschat dat er op de planlocatie maximaal 4 volwassen egels voorkomen.

Kerkuil

Tijdens geen van de veldbezoeken op de onderzoekslocatie zijn sporen van kerkuilen aangetroffen. Bij het nachtelijke onderzoek naar de functie van de Veldeggerweg als vliegroute voor vleermuizen is ook speciale aandacht besteedt aan de aanwezigheid van kerkuilen op de onderzoekslocatie. Hierbij zijn geen zicht- of geluidswaarnemingen verricht. Daarnaast is geïnformeerd bij de kerkuilenwerkgroep van IVN Raalte. Er zijn geen nest- of roestplaatsen van de kerkuil bekend binnen de onderzoekslocatie. De kerkuil is een schaarse broedvogel in de gemeente Raalte, in de gehele gemeente zijn momenteel 18 broedparen bekend bij de werkgroep.

Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning en de informatie vanuit de kerkuilenwerkgroep van IVN Raalte kan de aanwezigheid van roest- en nestplaatsen binnen de onderzoekslocatie worden uitgesloten. Overtreding van de verbodsbepalingen van de Omgevingswet ten aanzien van de kerkuil is niet aan de orde.

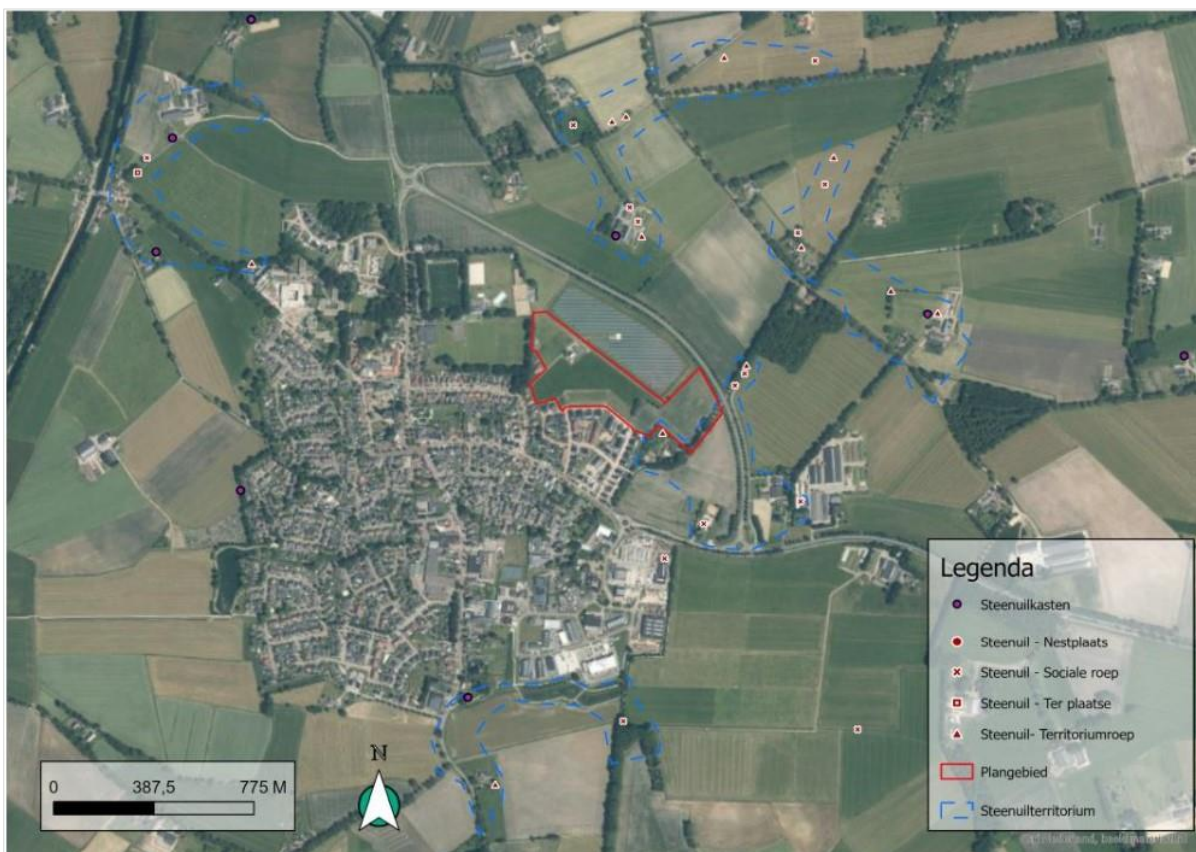
Steenuil

Het onderzoek naar de aanwezigheid van territoria van de steenuil in het plangebied is uitgevoerd door SAB. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in rapport 220357.02 (SAB, november 2023). De conclusie van dit rapport is als volgt:

'Uit de resultaten blijkt dat steenuilterritoria in het plangebied en de omgeving ervan aanwezig zijn. Er bevindt zich één territorium gedeeltelijk in het plangebied of grenst hier in ieder geval direct aan en vier territoria liggen verder weg rondom het plangebied. Het territorium van de steenuil ligt maar voor een klein deel in het plangebied. Dit deel bestaat ook uit een vrij grootschalige akker, waardoor het niet een belangrijk onderdeel van het territorium vormt. Echter zijn er territoriale roepjes gehoord aan de noordzijde van Veldeggerweg 1.'

Hoewel er bij de steenuilwerkgroep geen informatie bekend is over een broedplaats van een steenuil op dit perceel, is het zeker wel mogelijk. In de tuin staan namelijk redelijk wat bomen en heesters waar eventueel een steenuilkast in kan zijn geplaatst. Een andere mogelijkheid is dat er een broedplaats in een schuur aanwezig is. Hoe dan ook is dit erf zeer geschikt als leefgebied voor de steenuil. Er wordt daarom geadviseerd om navraag te doen bij de bewoners van Veldeggerweg 1 of er een nestkast of broedplaats aanwezig is van de steenuil op het betreffende perceel.'

Volgend op deze conclusie heeft Econsultancy op 4 april 2024 een sporenonderzoek uitgevoerd op het erf aan de Veldeggerweg 1. Tevens is navraag gedaan bij de bewoner(s) van dit adres. Tijdens het sporenonderzoek zijn geen sporen aangetroffen die wijzen op aanwezigheid van de steenuil op het erf. De bewoner van het erf geeft aan dat er in het verleden steenuilen hebben gebroed op het erf. In die tijd was er nog sprake van agrarische activiteiten op het erf. Sinds de agrarische activiteiten zijn gestaakt heeft de bewoner geen steenuilen meer waargenomen op het erf. Het is daarmee uitgesloten dat er momenteel een broedgeval van de steenuil aanwezig is op het erf aan de Veldeggerweg. De waargenomen steenuil broedt naar verwachting op één van de erven aan de oostzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 3.11 Resultaten steenuilenonderzoek uitgevoerd door SAB (Bron: SAB rapport 220357.02, november 2023).

Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan de aanwezigheid van een broedplaats van de steenuil binnen de invloedssfeer van het planvoornemen worden uitgesloten. Het planvoornemen leidt daarnaast niet tot aantasting van essentieel leefgebied van de steenuil.

3.3 Samenvatting

De resultaten van de uitgevoerde aanvullende onderzoeken wijzen uit dat de onderzoekslocatie deel uitmaakt van het leefgebied van de egel, wezel, steenmarter en bunzing. Negatieve effecten ten aanzien van bunzing en steenmarter zijn niet te verwachten omdat verblijfplaatsen en belangrijke verbindingen behouden blijven. Het beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen van egel en wezel als gevolg van de ingreep kan echter niet worden uitgesloten.

Daarnaast vormen de eikenlanen aan weerszijden van de Veldeggerweg een essentiële vliegroute voor in de omgeving verblijvende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers. Ingrepen in de laanstructuur of het toepassen van verlichting kunnen leiden tot aantasting van deze essentiële functie.

4 VOORGENOMEN INGREEP OP DE LOCATIE EN ONDERBOUWING

4.1 Voorgenomen activiteiten en manier van uitvoering

De initiatiefnemer is voornemens 93 woningen te realiseren op de onderzoekslocatie. Het planvoornemen bestaat uit een mix van vrijstaande woningen, twee-onder-een-kap woningen, rijwoningen en mogelijk rug-aan-rug woningen. Uitsluitend de percelen rondom het zonnepark worden bebouwd. De agrarische percelen aan de zuidoost- en noordwestzijde van de onderzoekslocatie worden niet bebouwd. Bij de inrichting van de onderzoekslocatie wordt rekening gehouden met bestaande groenstructuren. Opgaande vegetatie blijft zoveel mogelijk behouden. Ten behoeve van de ontsluiting van de nieuwbouwwijk wordt echter wel een pad aangelegd naar de Veldeggerweg. Voor de aanleg van dit pad zal één van de eiken aan de Veldeggerweg gekapt moeten worden. Op enkele plaatsen wordt ruigte en struweel verwijderd en worden droge greppels gedempt.

Figuur 4.1 Inrichtingstekening planvoornemen.

4.2 Doel en belang van de activiteiten

Net als het landelijke beeld laat zien is ook in Heeten behoefte aan woningbouw. In de gemeente Raalte en in Heeten zelf hebben veel huishoudens moeite met het vinden van een passende woning. De druk op de woningmarkt is groot. In beleid (onder andere omgevingsvisie Raalte 2040 en het programma Wonen) en in het coalitieakkoord 2022-2026 heeft de gemeente Raalte de ambitie uitgesproken om actief bij te dragen aan het oplossen van de woning schaarste.

In de regionale Woonagenda staat dat het kwantitatief de opgave is om tot 2030 35.000 - 40.000 woningen te realiseren, jaarlijks moeten gemiddeld 3.500 - 4.000 woningen worden toegevoegd. Dat is de helft meer dan de afgelopen jaren in de regio is gerealiseerd (gemiddeld 2.600 woningen per jaar). In de regio is momenteel de harde plancapaciteit 10.292 en de zachte plancapaciteit 15.511 woningen. Dit betekent dat er nog zo'n 9.197-14.197 aan uitbreiding van de capaciteit gewenst is. Voor de gemeente Raalte wordt aangegeven dat de harde plancapaciteit 306 is en de zachte plancapaciteit 468 woningen. De gemeente zelf heeft aangegeven dat per 1 januari 2021 de harde plancapaciteit inmiddels 340 is.

Het project Veldegge in Heeten is onderdeel van de regionale sleutelprojecten. Het wordt bij de zachte plancapaciteit van de gemeente Raalte gerekend. In kwantitatief opzicht is er dus al rekening gehouden met de woningen die met dit ruimtelijk plan mogelijk worden gemaakt. Daarnaast is er voor de regio en de gemeente nog behoefte aan uitbreiding van de woningcapaciteit.

Voor de komende tien jaar is er kwantitatief gezien voldoende behoefte aan de woningen die op de locatie Veldegge gerealiseerd kunnen worden, gezien de groei van ca. 800 huishoudens die er voor de gemeente Raalte voorzien wordt in de periode 2019-2035. In Heeten is er slechts sprake van harde plancapaciteit van 26 woningen, ook daar is meer dan voldoende ruimte in de programmering. Heeten bevat 9,38% van de huishoudens binnen de gemeente en zou in minimaal 5% van de prognoses moeten kunnen voldoen. Dit zou voor de planperiode een toename van ca. 150 huishoudens betekenen.

Met het toevoegen van woningen in Heeten komt de gemeente tegemoet aan de lokale behoefte, zoals die naar voren komt in woonbehoefte enquêtes waarbij zowel startende jongeren als senioren aangeven op zoek te zijn naar een woning in Heeten, en aan de bovenlokale groeiopgave. Waarbij de nodige aandacht is voor starters/jongeren en senioren alsook betaalbare wooneenheden.

Om tegemoet te komen aan de behoefte in Heeten is een deel van de onderzoekslocatie aangewezen als toekomstige woningbouwlocatie. Een uitleglocatie voor circa 80-90 woningen. De locatie ligt direct aansluitend aan de laatste uitleglocatie van het dorp, genaamd Veldegge. Ruimtelijk gezien is het gebied een logische uitbreiding en afronding van de Veldegge.

4.3 Planning en onderbouwing van de activiteiten

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de planlocatie bouwrijp gemaakt. Op enkele plaatsen wordt ruigte en struweel verwijderd en worden droge greppels gedempt. Tevens is de insteek een tijdelijke bouwweg aan te leggen vanaf de rotonde op de kruising van de Holterweg en Telgenweg over het agrarische perceel aan de zuidoostzijde van de onderzoekslocatie naar de Veldeggerweg.

De planning op hoofdlijnen ziet er als volgt uit:

- Ruimtelijke procedure eind 2024 – 2025
- Start bouwrijp maken en kaveluitgifte eind 2025/2026

4.4 Alternatieven

Locatie

Vanwege het huidige woningtekort wordt nieuwbouw noodzakelijk geacht. De planlocatie grenst aan de woonkern van Heeten en staat direct in verbinding met de nieuwste uitbreiding van Heeten. De planlocatie is relatief geïsoleerd gelegen tussen de woonkern van Heeten en de N332. Alternatieve locaties verder verwijderd van de woonkern Heeten worden schadelijker geacht voor flora en fauna dan de huidige planlocatie.

Planning

Bij de uitvoering van kritische werkzaamheden zoals het verwijderen van opgaande vegetatie zal rekening gehouden worden met de gevoelige perioden van de te verwachten soorten.

Werkwijze

Bij de voorgenomen werkzaamheden wordt reeds de minst verstorende werkwijze gehanteerd door rekening te houden met gevoelige perioden en zoveel mogelijk groene structuren te behouden en worden nieuwe groenstructuren toegevoegd.

5 EFFECTEN VAN DE INGREEP OP FLORA EN FAUNA

5.1 Effecten op korte termijn op beschermde soorten

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

De eikenlanen langs weerszijden van de Veldeggerweg vormen een belangrijke vliegroute voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De vliegroute vormt een essentiële verbinding tussen verblijfplaatsen in de woonkern Heeten en foerageergebieden aan de noordzijde van Heeten. Gelet op de waargenomen aantallen overvliegende individuen tijdens het veldbezoek in het kraamseizoen van 2024 wordt de vliegroute gebruikt door tenminste één (kraam)kolonie gewone dwergvleermuizen en één kolonie laatvliegers.

Ten behoeve van de ontsluiting van de nieuwbouwwijk worden twee eiken gekapt aan de Veldeggerweg. Het gaat om één grote eik en een vrij recent aangeplant eikje. Met name het verwijderen van de grote eik zorgt voor een onderbreking in het kronendak langs de Veldeggerweg van ongeveer 15 meter (zie figuur 5.1). Een dergelijke onderbreking is voor vleermuizen over het algemeen geen groot probleem. Ter hoogte van de N332 is sprake van een bredere onderbreking, bij deze onderbreking is tevens verlichting aanwezig in de vorm van straatverlichting. Gelet op het gebruik van de vliegroute leidt deze onderbreking niet tot verlies van functionaliteit van de vliegroute.

Gezien het belang van de vliegroute kan echter geen risico worden genomen. De functionaliteit van de Veldeggerweg als vliegroute voor vleermuizen dient te allen tijde gewaarborgd te worden. Door middel van het treffen van maatregelen wordt de functionaliteit van de vliegroute gewaarborgd. Gedurende de aanlegfase zal tijdelijk een vleermuispassage worden geplaatst met behulp van vleermuisschermen op palen. Deze passage bestaat uit twee schermen met een lengte van 5 meter aan weerszijden van de bouwweg. De schermen worden ter hoogte van de onderzijde van de boomkronen geplaatst zodat een relatief gesloten structuur ontstaat waarlangs vleermuizen kunnen navigeren. De te overbruggen onderbreking in verband met de bouwweg betreft op deze wijze maximaal 5 meter. Tevens wordt het gebruik van kunstmatige verlichting gedurende zowel de aanlegfase als de gebruiksfase op de Veldeggerweg voorkomen. De kap van de beide eiken zal plaatsvinden buiten de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Figuur 5.1 Te kappen eiken aan de Veldeggerweg. Door de kap van de eiken ontstaat een onderbreking van een vliegroute van ca 20 meter.

Maatregel: Verwijderen eiken langs de Veldeggerweg buiten actieve periode van vleermuizen (november tot maart).

Meetregel: geen verlichting toepassen in zowel aanleg- als gebruiksfase op of rondom de Veldeggerweg.

Maatregel: tijdelijk plaatsen van twee vleermuisschermen langs de zuidoostzijde van de Veldeggerweg aan weerszijden van de bouwweg gedurende de aanlegfase.

Wezel

Het planvoornemen leidt tot een afname van matig geschikt foerageergebied van ongeveer 6 ha bestaande uit voornamelijk maïsakkers en permanent grasland. Omdat groene structuren zoveel mogelijk behouden blijven is er geen sprake van significante aantasting van migratieroutes. In de omgeving van de planlocatie is meer foerageergebied aanwezig van een hogere kwaliteit. Met name het zonnepark en de randen om dit park heen biedt zeer geschikt foerageergebied. Er zijn naar verwachting voldoende uitwijkmogelijkheden voor eventueel aanwezige wezels.

Wel worden op enkele plaatsen ruigte en struweel verwijderd en greppels gedempt waarin muizenholen aanwezig zijn. Deze muizenholen kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats voor de wezel. Bij het verwijderen van ruigte en struweel en het dempen van greppels kunnen wezels verwond of gedood worden. Het doden en verwonden van individuen wordt voorkomen door het verwijderen van ruigte en struweel buiten de gevoelige voortplantings- en winterrustperioden uit te voeren. De geschikte periode voor het uitvoeren van deze werkzaamheden betreft de maanden september en oktober. Daarnaast worden, om geen risico te nemen ten aanzien van het aanbod aan verblijfplaatsen, alternatieve verblijfplaatsen aangeboden in de vorm van takkenrillen.

Maatregel: Verwijderen van ruigte en struweel buiten kwetsbare voortplantings- en winterrustperiode uitvoeren. De geschikte periode betreft de maanden september en oktober.

Maatregel: Voorafgaand aan de werkzaamheden van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving van de planlocatie realiseren in de vorm van takkenrillen.

Egel

Voor de egel geldt dat de gehele onderzoekslocatie in principe geschikt is als leefgebied. Het verwijderen van ruigte en struweel kan leiden tot vernieling of beschadiging van rust- en verblijfplaatsen van de egel. Egels maken voor de voortplanting en de winterslaap gebruik van nesten van losse bladeren op goed verborgen plaatsen. De voorgenomen werkzaamheden leiden mogelijk tot het beschadigen of vernielen van dergelijke nestplaatsen. Deze nesten worden elk jaar opnieuw gebouwd, zolang de kapwerkzaamheden buiten de winterrust- en voortplantingsperiode worden uitgevoerd is het vernielen of beschadigen van verblijfplaatsen daarom in ecologisch opzicht geen groot probleem. Daarnaast wordt de opgaande vegetatie op de onderzoekslocatie grotendeels behouden. Gelet op het gering oppervlak ruigte en struweel dat verwijderd wordt, zijn er naar verwachting voldoende uitwijkmogelijkheden voor op de onderzoekslocatie aanwezige egels.

Om geen risico's te nemen ten aanzien van de lokale populatie, worden echter 4 alternatieve verblijfplaatsen aangeboden op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Deze verblijfplaatsen bestaan uit betonnen of houten egelhuisjes. Het doden en verwonden van egels wordt voorkomen door de kapwerkzaamheden buiten de gevoelige winterrust- en voortplantingsperiode uit te voeren onder ecologische begeleiding.

Maatregel: Verwijderen ruigte en struweel buiten gevoelige winterrust- en voortplantingsperiode (geschikte periode betreft de maanden september tot en met november).

Maatregel: aanbieden van 4 alternatieve verblijfplaatsen.

5.2 Effecten lange termijn op gunstige staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

Door de kap van twee eiken aan de Veldeggerweg ontstaat een onderbreking van een belangrijke vliegroute voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Gedurende de aanlegfase wordt dit effect gemitigeerd door het plaatsen van vleermuisschermen. Na afronding van de werkzaamheden zal gezorgd worden voor een duurzame handhaving van de laanstructuur aan de Veldeggerweg. Op de plaats waar twee eiken gekapt worden, zullen twee eiken teruggeplant worden. Door gebruik te maken van een groot formaat aanplant wordt de onderbreking in het kronendak snel weer opgevuld.

Maatregel: terugplaatsen twee zomereiken langs zuidoostzijde van de Veldeggerweg ter hoogte van de te kappen eiken na afronding van de werkzaamheden.

Wezel

Er zijn geen gegevens over de precieze populatiestand van de wezel in Nederland. De wezel is echter sinds 2020 op de Rode Lijst geplaatst met de status 'gevoelig' (zie tabel II) (Staatscourant 2020, 56788). De wezel heeft voornamelijk te lijden onder de vele veranderingen en drukfactoren in het agrarisch gebied. Dit is een probleem dat al langere tijd speelt, zo is de wezel populatie sinds 1950 al meer dan 50% achteruit gegaan.

Het planvoornemen leidt tot een afname van matig geschikt foerageerhabitat. Dit habitat bestaat voornamelijk uit maïsakkers. De groene structuren op de onderzoekslocatie blijven grotendeels behouden, er is daarom naar verwachting voldoende uitwijkmogelijkheid voor eventueel aanwezige wezels. Negatieve effecten op de lokale staat van instandhouding zijn daarom niet te verwachten. Wel is het van belang om de aanwezigheid van voldoende foerageer- en verblijfsmogelijkheden te waarborgen. Versterking van het leefgebied van de wezel vindt plaats door de aanplant van enkele struweelhagen. Deze hagen bestaan uit inheems, en bij voorkeur autochtoon plantmateriaal. Daarnaast kunnen verblijfs- en foerageermogelijkheden versterkt worden door het duurzaam handhaven van de takkenrillen. Takkenrillen vormen verblijfsplaatsen voor wezels, maar ook muizen profiteren van deze structuren. Muizen zijn belangrijke prooidieren voor de wezel.

Maatregel: duurzaam handhaven van takkenrillen.

Maatregel: Aanplant van struweelhagen.

Egel

Door het ontbreken van structurele monitoring van de egel kan geen uitspraak gedaan worden over de landelijke staat van instandhouding van de egel. Wel is bekend dat er de afgelopen decennia sprake is van een daling van de dichtheden. Vermoedelijk zijn de belangrijkste oorzaken van de achteruitgang van de egel versnippering van het landschap en de vele slachtoffers van verkeer.

Het planvoornemen zal niet leiden tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de lokale populatie. Egels kunnen zich goed handhaven in woonwijken zolang er voldoende groen aanwezig is. De groene structuren op de onderzoekslocatie worden grotendeels behouden. Mogelijk vormt het planvoornemen zelfs een verbetering van het leefgebied van de egel doordat tuinen en gazon rondom de nieuwbouwwoningen geschikt foerageerhabitat vormen. Het is echter wel van belang om maatregelen te treffen die het leefgebied van de egel duurzaam behouden en mogelijk zelfs versterken. Versterking van het leefgebied kan gerealiseerd worden door aanplant van enkele struweelhagen. Hiervoor dient inheems struweel gebruikt te worden. Struweelhagen bieden dekking en voedsel in de vorm van bessen en insecten. Dicht struweel biedt daarnaast mogelijkheden voor slaapplekken, voortplantings- en winternesten. Zodoende wordt het leefgebied van de egel versterkt waardoor geen sprake is van een negatief effect op de staat van instandhouding.

Maatregel: Aanplant enkele inheemse struweelhagen.

5.3 Schadelijke handelingen Omgevingswet

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Omgevingswet ondergebracht in paragraaf 11.2.3 (Bal). De schadelijke handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

Het verstoren van een essentiële vliegroute leidt indirect tot het verlies van functionaliteit van rust- en voortplantingsplaatsen. Door het treffen van maatregelen wordt de functionaliteit van de vliegroute langs de Veldeggerweg echter gewaarborgd. Er is daarom geen sprake van schadelijke handelingen ten aanzien van gewone dwergvleermuis en laatvlieger als gevolg van het planvoornemen.

Wezel en egel

Kleine marterachtigen vallen onder het beschermingsregime 'andere soorten' uit de omgevingswet (artikel 11.54, eerste lid, onder a). Het is verboden deze soortgroep opzettelijk te doden of te verwonden en is het verboden de vaste voortplantingsplaatsen van deze dieren opzettelijk te vernielen of beschadigen.

Bij het verwijderen van het leefgebied van wezel en egel zijn maatregelen nodig om de functionaliteit van het lokale leefgebied voor de soorten te behouden. Hiermee wordt voorkomen dat de staat van instandhouding van de lokale populatie wordt aangetast. Omdat het niet uitgesloten is dat er verblijfplaatsen van deze soorten op de onderzoekslocatie aanwezig zijn, kan niet worden uitgesloten dat er sprake is van het vernielen of beschadigen van vaste rust- of voortplantingsplaatsen. Er is daarom sprake van een vergunningsplichtige flora-

en fauna- activiteit. Door het treffen van maatregelen wordt voorkomen dat dieren worden gedood of verwond gedurende de werkzaamheden.

Wettelijk belang nationaal beschermde soorten

De werkzaamheden zijn locatiegebonden en eenmalig van aard. Ze vinden zodoende plaats in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.

6 TE TREFFEN MAATREGELEN

6.1 Inleiding

Ten aanzien van vleermuizen, egel en wezel worden maatregelen noodzakelijk geacht om de functionaliteit van de onderzoekslocatie voor deze soorten te waarborgen. De vliegroute voor vleermuizen langs de Veldeggerweg dient behouden te blijven gedurende de aanlegfase en na afronding van het planvoornemen. Daarnaast wordt het leefgebied van de egel en wezel versterkt middels het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen en de aanplant van struweelhagen. Het doden en verwonden van eventueel aanwezige egels en wezels wordt voorkomen door aantoonbaar zorgvuldig te handelen.

6.2 Mitigerende maatregelen

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

Om de functionaliteit van de vliegroute langs de Veldeggerweg te waarborgen wordt gedurende de aanlegfase een tijdelijke vleermuispassage geplaatst langs de zuidoostzijde van de Veldeggerweg. De passage bestaat uit een scherm dat op palen wordt bevestigd ter hoogte van de kronen van de naastgelegen eiken. Het gebruik van kunstmatige verlichting op de Veldeggerweg wordt gedurende zowel de aanleg- als gebruiksfase voorkomen. Na afronding van de werkzaamheden zal de vliegroute versterkt worden door de aanplant van 2 zomereiken. De locatie van de te treffen maatregelen is weergegeven in figuur 6.5.

Figuur 6.1 voorbeeld van een vleermuis scherm (bron: Rijkswaterstaat).

Egel

Voor de egel worden tijdelijke kasten geplaatst binnen 200 meter van het plangebied. De planlocatie vormt het leefgebied van maximaal 4 volwassen egels. Daarom worden er 4 kasten van het type EGLT1 (figuur 6.2) of iets vergelijkbaars geplaatst. De kasten worden minimaal 3 maanden voorafgaand aan de werkzaamheden geplaatst. De kasten worden afgedekt met takken of bladeren. De exacte locaties zijn op het moment van schrijven nog niet bekend. In figuur 6.5 worden de voorgestelde locaties weergegeven, de exacte locatie zal worden opgenomen in een logboek dat ter goedkeuring aan het bevoegd gezag wordt overhandigd. Om het leefgebied van de egel op de planlocatie duurzaam in stand te houden en te versterken wordt ingezet op leefgebiedsversterking doormiddel van de aanplant van inheemse struweelhagen (figuur 6.3). Tevens worden enkele takkenrillen gerealiseerd, deze kunnen ook als verblijfplaats voor de egel dienen (figuur 6.4).

Wezel

Voor het aanbieden van tijdelijke alternatieven, zullen minimaal drie maanden voor de werkzaamheden, enkele takkenrillen worden aangelegd in de omgeving van de planlocatie. De takkenrillen hebben een afmeting van tenminste 1 meter breed, 1 meter hoog en 20 meter lang. Takkenrillen bestaan uit gestapeld snoeiafval. Ze zijn daarom eenvoudig aan te leggen, om de takkenril te fixeren kunnen palen gebruikt worden. Ook knotbomen kunnen gebruikt worden om takkenrillen aan te leggen. De takken die vrij komen bij de snoei van de knotbo-

men kunnen verwerkt worden in de takkenril. In figuur 6.5 zijn de voorgestelde locaties voor de takkenrillen weergegeven. Foto's van de takkenrillen of takkenstapels zullen in het logboek worden verwerkt en later worden opgestuurd naar het bevoegd gezag. Daarnaast wordt ingezet op leefgebiedsversterking doormiddel van de aanplant van inheems struweel op enkele plaatsen aan de rand van het plangebied.

Figuur 6.2 Egelkast van het type EGLT1 (Unitura).

Figuur 6.3 Voorbeeld van een bloeiende struweelhaag (E. Witter).

Figuur 6.4 Voorbeeld van een takkenstapel.

Figuur 6.5 Inpassing van de maatregelen in de directe omgeving van de planlocatie.

6.3 Zorgvuldig handelen

Het doden en verwonden van egels en wezels dient voorkomen te worden door zorgvuldig te handelen. Snoei- of kapwerkzaamheden vinden plaats in de periode september tot en met november. Indien dit niet mogelijk blijkt dan zal ecologische begeleiding noodzakelijk zijn. Een ter zake kundig ecooloog zal in dat geval voor de werkzaamheden een inspectie uit te voeren om de aanwezigheid van beschermde soorten uit te sluiten. Op basis van deze inspectie zal de ecooloog het betreffende deel van de onderzoekslocatie vrijgeven.

7 SAMENVATTING

Econsultancy heeft in opdracht van Gemeente Raalte een activiteitenplan opgesteld in het kader van de Omgevingswet, ten behoeve van de voorgenomen realisatie van nieuwbouwwijk Veldegge-Noord te Heeten.

De volgende onderzoeksvragen zijn beantwoord:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig?
 - Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, egel en wezel
- Welke functie heeft het plangebied voor de soorten?
 - Vliegroute voor vleermuizen
 - Leefgebied egel en wezel
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van beschermde soorten?
 - Het gaat om tenminste één (kraam)kolonie van de gewone dwergvleermuis en één (kraam)kolonie van de laatvlieger.
- Blijft de functionaliteit van de rust- en voortplantingsplaatsen behouden?
 - Rust- en voortplantingsplaatsen van egel en wezel worden mogelijk beschadigd of vernield als gevolg van de werkzaamheden.
 - De functionaliteit van rust- en voortplantingsplaatsen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger wordt gewaarborgd door de functionaliteit van de vliegroute te allen tijde te waarborgen.
- Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
 - Rust- en voortplantingsplaatsen van de egel en wezel
 - Vliegroute voor vleermuizen.
- Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?
 - De te nemen maatregelen zijn conform de voor deze soorten aangereikte kennisdocumenten.
- Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?
 - Kap- en snoeiwerkzaamheden worden buiten gevoelige voortplantings- en winterrustperiodes uitgevoerd.
- Zijn er voor de streng beschermde soorten geen meer bevredigende oplossingen?
 - Het planvoornemen betreft reeds de meest bevredigende oplossing.
- Welk wettelijk belang is er waardoor de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd?
 - In het belang van ruimtelijke ontwikkeling.

Geraadpleegde bronnen

BIJ12 (2023a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van [https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/02/Kennisdocument -Huisumus-versie-2.1-februari-2023.pdf](https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/02/Kennisdocument-Huisumus-versie-2.1-februari-2023.pdf)

BIJ12 (2023b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van [https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/07/ Kennisdocument-Gierzwaluw-2.0-juli-2023.pdf](https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/07/Kennisdocument-Gierzwaluw-2.0-juli-2023.pdf)

BIJ12 (2017c). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.